

SXEDIO.E72

11.3.1931: ΑΚΥΡΩΝΕΤΑΙ Η ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΓΑΛΑΤΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ 1930 ΣΤΗΝ ΠΑΦΟ

Μόλις έκλεισαν οι κάλπες για τις εκλογές του 1930 άρχισαν οι καταγγελίες για καλπονοθείες. Σε δυο περιπτώσεις, στην Πάφο και Μόρφου ακυρώθηκαν τελικά οι εκλογές και προκηρύχθηκαν νέες, ενώ στην Ορεινή το δικαστήριο απέρριψε τις προσφυγές.

Στην Πάφο άρχισαν να ακούγονται παράπονα για καλπονοθεία από τις πρώτες ώρες της διαλογής των ψήφων. Οι υποστηρικτές του ηγούμενου Κύκκου Κλεόπα, ανθυποψήφιου του Γαλατόπουλου, υποστήριξαν ότι η χοάνη για τα μαύρα ψηφοδέλτια του Γαλατόπουλου ήταν κλειστή κι έτσι όσοι ψήφιζαν μπορούσαν να πάρουν τα ψηφοδέλτια από τη μαύρη χοάνη και να τα ρίχνουν στη λευκή χοάνη με αποτέλεσμα να μετατρέπονται από μαύρες ψήφους σε λευκές.

Αξίζει να επαναληφθεί ότι ο τρόπος ψηφοφορίας γινόταν ως εξής: Ο ψηφοφόρος έβαζε το χέρι του, με το ψηφοδέλτιο του, μέσα σε ένα "σωλήνα", ο οποίος κατέληγε σε δύο οπές δεξιά και αριστερά.

Στη μια οπή όταν έρριχνε το ψηφοδέλτιο (που έπεφτε μέσα στην κάλπη των λευκών) ψήφιζε λευκό, ενώ αν το άφηνε στην άλλη ψήφιζε μαύρο και αυτό έπεφτε στην κάλπη με τις μαύρες ψήφους, δηλαδή καταψήφιζε τον υποψήφιο.

Εγγραφε στις 29 Οκτωβρίου 1930 η εφημερίδα της Λευκωσίας "Ελευθερία":

"Κατά την τελευταίαν βουλευτικήν εκλογήν έκλεισε κατά το απόγευμα η προς τα μαύρα χοάνη της κάλπης του κ. Χρ. Γαλατοπούλου και εγένισεν από ψηφοδέλτια, ούτως ώστε, πλείστοι ψηφοφόροι ήγγιζαν επί των ψηφοδελτίων και ηδύναντο να μεταφέρωσιν εις το λευκόν της κάλπης μέρος οσαδήποτε ήθελον.

Κατά την 5 μ.μ. ο έντ. διοικητής Πάφου ήνοιξε την κάλπην του κ. Γαλατοπούλου και ευρήκε

πραγματικώς κλειστήν την χοάνην των μαύρων με αρκετάς δεκάδας ψηφοδελτίων εντός αυτής. Ο έντ. διοικητής αφού έρριψε τα ευρεθέντα ψηφοδέλτια εντός του μαύρου της κάλπης επέτρεψε την ψηφοφορίαν.

Δυστυχώς και πάλιν η χοάνη έκλεισε και εδέησε να την ανοίξη κατά τας 7.15 μ.μ. ότε εύρε πάλιν εντός της χοάνης δεκάδας ψηφοδελτίων.

Ο κ. διοικητής ήνοιξε τότε με ψαλίδι την οπήν της χοάνης και η ψηφοφορία εξηκολούθησε μέχρι της 9 μ.μ. ότε και εσταμάτησε. Διά του κλεισίματος της χοάνης κάθε ψηφοφόρος είχεν εις την διάθεσιν του εκτός του ψηφοδελτίου που ελάμβανε και πλήθος ψηφοδελτίων ευρισκομένων εντός της μαύρης χοάνης.

Οι υποστηρικταί της υποψηφιότητος του Αγίου Καθηγουμένου (Κύκκου Κλεόπα) υπολογίζουν ότι μετεφέρθησαν ουχί ολιγώτερα των 250 ψηφοδελτίων από το μαύρον του κ. Γαλατοπούλου εις το λευκόν. Ο αντιπρόσωπος του Αγ. Καθηγουμένου Κύκκου διεμαρτυρήθη κατά την διαλογήν και το ζήτημα ευρίσκεται υπό την έρευναν της Κυπρ. Κυβερνήσεως".

(Μεταγλώττιση)

"Κατά την τελευταία βουλευτική εκλογή έκλεισε κατά το απόγευμα η προς τα μαύρα χοάνη της κάλπης του κ. Χρ. Γαλατόπουλου και εγένευσ από ψηφοδέλτια ώστε πολλοί ψηφοφόροι άγγιζαν στα ψηφοδέλτια και μπορούσαν να μεταφέρουν στο λευκό μέρος της κάλπης οσαδήποτε ήθελαν.

Κατά την 5 μ.μ. ο έντ. διοικητής Πάφου άνοιξε την κάλπη του κ. Χρ. Γαλατόπουλου και βρήκε πραγματικά κλειστή τη χοάνη των μαύρων με αρκετές δεκάδες ψηφοδέλτια σ' αυτήν.

Ο έντ. διοικητής αφού έρριψε τα ψηφοδέλτια που βρέθηκαν στο μαύρο της κάλπης επέτρεψε την ψηφοφορία.

Δυστυχώς και πάλι η χοάνη έκλεισε και χρειάστηκε να την ανοίξει κατά τις 7.15 μ.μ. οπότε

βρήκε πάλι μέσα στη χοάνη δεκάδες ψηφοδέλτια.

Ο κ. Διοικητής άνοιξε τότε με ψαλίδι την οπή της χοάνης και η ψηφοφορία εξακολούθησε μέχρι τις 9 μ.μ. οπότε και σταμάτησε. Με το κλείσιμο της χοάνης κάθε ψηφοφόρος είχε στη διάθεσή του εκτός από το ψηφοδέλτιο που λάμβανε και πλήθος ψηφοδέλτια που βρίσκονταν μέσα τη μαύρη χοάνη.

Οι υποστηρικτές της υποψηφιότητας του Αγίου Καθηγουμένου υπολογίζουν ότι μεταφέρθηκαν όχι λιγότερα από 250 ψηφοδέλτια από το μαύρο του κ. Χρ. Γαλατόπουλου στο λευκό.

Ο αντιπρόσωπος του Αγ. Καθηγουμένου Κύκκου διαμαρτυρήθηκε κατά τη διαλογή και το ζήτημα βρίσκεται υπό την έρευνα της Κυπριακής Κυβέρνησης".

Ο Ηγούμενος Κύκκου Κλεόπας κατέθεσε προσφυγή κατά του κύρους των αποτελεσμάτων των εκλογών εναντίον της εκλογής του Χρ. Γαλατόπουλου. Το ίδιο έκαναν και ο Γ. Χατζηπαύλος εναντίον της εκλογής του Α. Τριαναφυλλίδη στο διαμέρισμα Μόρφου-Λεύκας και ο Γ. Μαρκίδης εναντίον της εκλογής του Θεοφάνη Θεοδότου.

Το δικαστήριο της Πάφου που ασχολήθηκε με την προσφυγή κατά της εκλογής του Χριστόδουλου Γαλατόπουλου αποφάνθηκε (Ελευθερία 11.3.1931) ότι πραγματικά η κάλπη του Γαλατόπουλου ήταν ελαττωματική και ακύρωσε την εκλογή του:

"Την παρελθούσαν Τετάρτη ο έντιμος Αρχιδικαστεύων κ. Τόμας εξέδωκε την απόφαση του περί της αιτήσεως προς ακύρωσιν της εκλογής του κ. Χριστοδούλου Γαλατοπούλου, ως βουλευτού του διαμερίσματος Πάφου, δι' ης (αποφάσεως) εκήρυξε την εν λόγω εκλογήν άκυρον.

Ο έντιμος δικαστής απαγγέλλων την απόφασιν του είπεν ότι η αίτησις εστηρίζετο επί του ότι κατά την εν λόγω εκλογήν δεν ετηρήθησαν αι προβλέψεις των εκλογικών κανονισμών κατά τούτου, ότι η κάλπη του επιτυχόντος βουλευτού ήτο τόσο ελαττωματικώς κατασκευασμένη, ώστε τα διά το δοχείον τούτο

προωρισμένα ψηφοδέλτια να μη πίπτουν εις αυτόν, αλλά να συσσωρεύονται άνωθεν του ρηθέντος δοχείου και να μένουν ούτω συσσωρευμένα επί ώρας κατά την διάρκειαν της ψηφοφορίας και να είναι εκτεθειμένα εις την διάθεσιν των ψηφοφόρων, οι οποίοι ηδύναντο να μεταφέρουν τα τοιαύτα ψηφοδέλτια εις το λευκόν δοχείον της κάλπης.

Η κάλπη προσεκομίσθη εις το δικαστήριον και εκ της μαρτυρίας του διοικητού και του αστυνόμου απεδείχθη, ότι ο διοικητής, κατά την 6ην μ.μ. ειδοποιηθείς, μετέβη εις τον σταθμόν της ψηφοφορίας και παρατηρήσας διά της χοάνης της κάλπης είδε ψηφοδέλτια συσσωρευμένα άνωθεν του διά τα μαύρα δοχείου της κάλπης.

Ανοίξας δε την κάλπην αντελήφθη ότι τα ούτω συσσωρευμένα ψηφοδέλτια ήσαν τόσοσ πολλά, ώστε να μη δύνανται διά πιέσεως να κατέλθουν εις το δοχείον, δι' ο και διά της χειρός του έλαβε τοιαύτα ψηφοδέλτια και τα ετοποθέτησεν επί της τραπέζης μεθ' ο αφήρεσε το κάλυμμα του δοχείου και τα ετοποθέτησεν εντός της κάλπης. Τα τοιαύτα ψηφοδέλτια δεν εμετρήθησαν, αλλ' ο διοικητής, όσον αφορά εις την ποσότητα των, είπεν ότι ήσαν αρκεταί δράκες.

Μετά τούτο έκλεισε την κάλπην και η ψηφοφορία εξηκολούθησε. Αλλά και πάλιν τα ψηφοδέλτια ήρχισαν να συσσωρεύονται άνωθεν του διά τα μαύρα δοχείου της κάλπης του κ. Γαλατοπούλου και πριν την 7.15 μ.μ. ο διοικητής και πάλιν εοδοποιηθείς, μετέβη εις τον σταθμόν της ψηφοφορίας και ανοίξας την κάλπην εύρε περίπου την ιδίαν κατάστασιν με μόνην την διαφοράν ότι τα συσσωρευθέντα ψηφοδέλτια την φοράν ταύτην ήσαν ολιγώτερα της πρώτης φοράς.

Ο διοικητής τότε ώθησε τα ούτω συσσωρευθέντα ψηφοδέλτια εις το δοχείον και διά ψαλίδος ήνοιξε το στόμιον αυτού, έκλεισε την κάλπην και η ψηφοφορία εξηκολούθησε. Εκ των άλλων προσαχθεισών μαρτυριών, απεδείχθη ότι η τοιαύτη συσώρευσις ψηφοδελτίων ήρχισε να γίνεται αντιληπτή από της 2.30 μ.μ.

Τα γεγονότα αύτα εγένοντο παραδεκτά υπό των

καθ' ων η αίτησις. Το ζήτημα είναι κατά πόσον κατά την ρηθείσαν εκλογήν ετηρήθησαν αι αρχαί των εκλογικών κανονισμών. Κατά τους εκλογικούς κανονισμούς εκάστη κάλπη, δέον να έχη δύο διαμερίσματα με δύο δοχεία, το εν διά τα λευκά και το δε διά τα μαύρα και εις την περίπτωσιν αυτήν, επί ώρας διαρκούσης της ψηφοφορίας το διά τα μαύρα δοχείον δεν ελετοτύργει και επομένως δύναται να λεχθή ότι δεν υπήρχε δοχείον εις την ρηθείσαν κάλπην διά να δέχεται τα διά τα μαύρα ψηφοδέλτια. Επί πλέον κατά τους εκλογικούς κανονισμούς έκαστος ψηφοφόρος εισερχόμενος εις την αίθουσαν της ψηφοφορίας διά να ψηφίση και παρουσιαζόμενος προ της πρώτης κάλπης θα λαμβάνη εν ψηφοδέλτιον παρά του επί της κάλπης υπαλλήλου και υψώνων την χείρα διά να δείξη ότι κρατεί εν μόνον ψηφοδέλτιον να ψηφίζη και θα εξακολουθήση κατά τον ίδιον τρόπον μέχρις ότου ψηφίση εις όλας τας κάλπας.

Εις την προκειμένην περίπτωσιν υπήρχεν εις την διάθεσιν εκάστου ψηφοφόρου σωρεία ψήφων εντός της κάλπης. Διά τους λόγους τούτους δεν δύναται να λεχθή ότι η εν λόγω εκλογή έπρεπεν οι αιτηταί να αποδείξουν ότι το αποτέλεσμα της εκλογής επηρεάσθη εκ της μη συμμορφώσεως προς τους κανονισμούς.

Αλλά κατά το άρθρον 21 του περί Νομοθετικού Συμβουλίου διατάγματος εν συμβουλίω, η εκλογή δύναται να ακυρωθή είτε εάν η εκλογή δεν διεξήχθη συμφώνως προς τας αρχάς των εκλογικών κανονισμών, είτε εάν εκ της μη συμμορφώσεως επηρεάσθη το αποτέλεσμα της εκλογής.

Εις τούτο διαφέρει ο κυπριακός εκλογικός νόμος του αγγλικού, όστις διά την ακύρωσιν εκλογής απαιτεί να συνυπάρχουν και τα δύο άνω στοιχεία. Εν πάση περιπτώσει κατά τας αγγλικάς αποφάσεις ή απόδειξις του ότι το αποτέλεσμα της εκλογής δεν επηρεάσθη είναι εις βάρος των καθ' ων η αίτησις και εις την παρούσαν υπόθεσιν ουδεμία απόδειξις προσήχθη ότι το αποτέλεσμα της εκλογής δεν επηρεάσθη.

Αμφότερα τα μέρη επεκαλέσθησαν υπέρ αυτών

την αγγλικήν απόφασιν εις την εκλογήν του Ισλιγκτον. Εις την εν λόγω απόφασιν, ο νόμος ερμηνεύεται υπό των δικαστών ως εξής: Εάν αι παρατυπίαι δεν οφείλονται εις εκουσίαν πράξιν ή παράλειψιν των επί της εκλογής υπαλλήλων και εάν δεν αποδειχθή ότι το αποτέλεσμα της εκλογής επηρεάσθη, η εκλογή δεν πρέπει να ακυρωθή.

Αλλ' αν αι παραβάσεις των εκλογικών νόμων γίνουν παραδεκταί και είναι τοιαύται, ώστε να αφήνουν εύλογον αμφιβολίαν ότι το αποτέλεσμα της εκλογής ηδύνατο να επηρεασθή και η θέλησις της πλειοψηφίας των ψηφισάντων να ματαιούται τότε η εκλογή δέον να ακυρωθή.

Εις την προκειμένην περίπτωσιν το ελάττωμα της κάλπης και η λόγω του τοιούτου ελαττώματος συγκέντρωσις ψήφων εντός της κάλπης εις την διάθεσιν ενός εκάστου ψηφοφόρου είναι τοιαύτα ώστε να αποτελούν σοβαράν μη συμμόρφωσιν προς τους εκλογικούς κανονισμούς και να αφήνουν εύλογον αμφιβολίαν ότι το αποτέλεσμα της εκλογής ηδύνατο να επηρεασθή δι' ο και εκήρυξε την εκλογήν άκυρον, όσον δι'αφορά τα έξοδα διέταξεν όπως έκαστον μέρος πληρώση τα έξοδα του".

(Μεταγλώττιση)

"Την περασμένη Τετάρτη ο έντιμος Αρχιδικαστεύων κ. Τόμας εξέδωκε την απόφαση του στην αίτηση για ακύρωση της εκλογής του κ. Χριστόδουλου Γαλατόπουλου, ως βουλευτού του διαμερίσματος Πάφου, με την οποία (απόφαση) κήρυξε την εκλογή άκυρη.

Ο έντιμος δικαστής απαγγέλλοντας την απόφαση του, είπε ότι η αίτηση στηριζόταν στο ότι κατά την εκλογή δεν τηρήθηκαν οι προβλέψεις των εκλογικών κανονισμών, κατά τούτο, ότι η κάλπη του επιτυχόντος βουλευτού ήταν τόσο ελαττωματικά κατασκευασμένη ώστε τα προοριζόμενα για το δοχείο αυτό ψηφοδέλτια να μη πέφτουν σ' αυτόν, αλλά να συσσωρεύονται πάνω από το αναφερθέν δοχείο και να μένουν έτσι

συσσωρευμένα για ώρες κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας και να είναι εκτεθειμένα στη διάθεση των ψηφοφόρων, οι οποίοι μπορούσαν να μεταφέρουν τα ψηφοδέλτια στο λευκό δοχείο της κάλπης.

Η κάλπη μεταφέρθηκε στο δικαστήριο και από τη μαρτυρία του διοικητή και του αστυνόμου αποδείχθηκε ότι ο διοικητής, κατά την 6 μ.μ. ειδοποιήθηκε και μετέβη στο σταθμό της ψηφοφορίας και αφού παρατήρησε μέσω της χοάνης της κάλπης είδε ψηφοδέλτια συσσωρευμένα πάνω από το δοχείο ατης κάλπης για τα μαύρα (ψηφοδέλτια). Αφού άνοιξε την κάλπη αντιλήφθηκε ότι τα συσσωρευμένα ψηφοδέλτια ήταν τόσα πολλά, ώστε να μη μπορεί με πίεση να κατέλθουν στο δοχείο, γι'αυτό με το χέρι του πήρε τα ψηφοδέλτια και τα τοποθέτησε στο τραπέζι και στη συνέχεια αφού αφαίρεσε το κάλυμμα του δοχείου και τα τοποθέτησε μέσα στην κάλπη.

Τα ψηφοδέλτια δεν μετρήθηκαν, αλλά ο διοικητής, όσον αφορά στην ποσότητα τους, είπε ότι ήταν αρκετές δράκες. Μετά από αυτό έκλεισε την κάλπη και η ψηφοφορία συνεχίστηκε. Αλλα και πάλι τα ψηφοδέλτια άρχισαν να συσσωρεύονται πάνω από το δοχείο για τα μαύρα της κάλπης του κ. Γαλατόπουλου και γύρω στις 7.15 μ.μ. ο διοικητής αφού ειδοποιήθηκε και πάλι, πήγε στο σταθμό της ψηφοφορίας και άνοιξε την κάλπη όπου βρήκε περίπου την ίδια κατάσταση με μόνη τη διαφορά ότι τα ψηφοδέλτια που είχαν συσσωρευθεί τη φορά αυτή ήταν λιγώτερα από την πρώτη φορά.

Ο Διοικητής έσπρωξε τότε τα συσσωρευμένα ψηφοδέλτια στο δοχείο και με ψαλίδα άνοιξε το στόμιο του, έκλεισε την κάλπη και η ψηφοφορία συνεχίστηκε.

Από τις μαρτυρίες που παρουσιάστηκαν αποδείχθηκε ότι η συσσώρευση ψηφοδελτίων άρχισε να γίνεται αντιληπτή από τις 2.30 μ.μ.

Τα γεγονότα αυτά έγιναν παραδεκτά από των καθ' ων η αίτηση. Το ζήτημα είναι κατά πόσον κατά την εκλογή τηρήθηκαν οι αρχές των εκλογικών κανονισμών. Κατά τους κανονισμούς η κάθε κάλπη, πρέπει να έχει

δυσω διαμερίσματα με δύο δοχεία, το ένα για τα λευκά και το άλλο για τα μαύρα, και στην περίπτωση αυτή για ώρες, κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας το δεχείο για τα μαύρα δεν λειτούργησε και επομένως δεν μπορεί να λεχθεί ότι δεν υπήρχε δοχείο στην κάλπη αυτή για να δέχεται τα μαύρα ψηφοδέλτια.

Επί πλέον, κατά τους εκλογικούς κανονισμούς, ο κάθε ψηφοφόρος εισερχόμενος στην αίθουσα της ψηφοφορίας για να ψηφίσει και παρουσιαζόμενος ενώπιον της πρώτης κάλπης θα λαμβάνει ένα ψηφοδέλτιο από τον υπάλληλο στην κάλπη και υψώνοντας το χέρι για να δείξει ότι κρατεί ένα μόνο ψηφοδέλτιο θα ψηφίζει και θα εξακολουθήσει κατά τον ίδιο τρόπο μέχρις ότου ψηφίσει σε όλες τις κάλπες.

Στην προκειμένη περίπτωση υπήρχε στη διάθεση κάθε ψηφοφόρου σωρεία ψήφων μέσα στην κάλπη. Για τους λόγους αυτούς δεν μπορεί να λεχθεί ότι στην εν λόγω εκλογή έπρεπε οι αιτητές να αποδείξουν ότι το αποτέλεσμα της εκλογής επηρεάστηκε από τη μη συμμόρφωση προς τους κανονισμούς.

Αλλά κατά το άρθρο 21 του διατάγματος σε Συμβούλιο για το Νομοθετικό Συμβούλιο η εκλογή μπορεί να ακυρωθεί είτε εάν η εκλογή δεν έγινε σύμφωνα με τις αρχές των εκλογικών κανονισμών, είτε εάν από τη μη συμμόρφωση επηρεάστηκε το αποτέλεσμα της εκλογής.

Σ' αυτό διαφέρει ο κυπριακός εκλογικός νόμος από τον αγγλικό νόμο ο οποίος για την ακύρωση εκλογής απαιτεί να συνυπάρχουν και τα δύο άνω στοιχεία.

Εν πάση περιπτώσει κατά τις αγγλικές αποφάσεις η απόδειξη του ότι το αποτέλεσμα της εκλογής δεν επηρεάστηκε είναι σε βάρος των καθ' ων η αίτηση και στην παρούσα υπόθεση καμιά απόδειξη δεν παρουσιάστηκε ότι το αποτέλεσμα της εκλογής δεν επηρεάστηκε.

Και τα δύο μέρη επικαλέσθηκαν υπέρ τους την αγγλική απόφαση στην εκλογή του Ισλιγκτον. Στην απόφαση αυτή ο νόμος ερμηνεύεται από τους δικαστές ως εξής: Εάν οι παρατυπίες δεν οφείλονται σε εκούσια

πράξη ή παράλειψη των υπαλλήλων για την εκλοογή και εάν δεν αποδειχθεί ότι το αποτέλεσμα της εκλογής επηρεάστηκε, η εκλογή δεν πρέπει να ακυρωθεί.

Αλλά εάν οι παραβάσεις των εκλογικών νόμων γίνουν παραδεκτές και είναι τέτοιες ώστε να αφήνουν εύλογη αμφιβολία ότι το αποτέλεσμα της εκλογής μπορούσε να επηρεαστεί και η θέληση της πλειοψηφίας των όσων ψήφισαν να ματαιώνεται, τότε η εκλογή πρέπει να ακυρωθεί.

Στην προκειμένη περίπτωση το ελάττωμα της κάλπης και η λόγω τέτοιου ελαττώματος συγκέντρωση ψήφων στην κάλπη στην διάθεση του κάθε ψηφοφόρου είναι τέτοια, ώστε να αποτελούν σοβαρή μη συμμόρφωση προς τους εκλογικούς κανονισμούς και να αφήνουν εύλογη αμφιβολία ότι το αποτέλεσμα της εκλοογής μπορούσε να επηρεασθεί, γι αυτό και κήρυξε την εκλογή άκυρη, όσο δε αφορά τα έξοδα διέταξε όπως το κάθε μέρος πληρώσει τα έξοδα του.